

RESULTAT

1) Studerandes närvaro anses betydelsefullt med tanke på verksamheten på serviceboende för äldre* (B)¹

- Vårdpersonalen uppskattar studerandes energi, nya idéer och nyfikna inställning till vårdmiljön och vårdarbetet.
- Studerande bidrar till vårdpersonalens professionella utveckling genom att utmana personalen att reflektera över sitt eget tillvägagångssätt. Dessutom motiverar studerandes närvaro personalen att söka sig till vidareutbildning.
- Studerandes närvaro avlastar vårdpersonalen och förbättrar genomförandet av vårdarbetet.

2) Att lyckas med en studerandes praktikupplevelse kräver insatser från lärare och vårdpersonal (C)¹

- Lärare och vårdpersonal inser behovet av att acceptera och bearbeta negativa erfarenheter i samband med praktiken. Dessa negativa upplevelser har ofta att göra med att praktiken på serviceboenden för äldre inte upplevs som en meningsfull inlärningserfarenhet.
- Serviceboende för äldre är ofta studerandes första praktikplats inom klinisk vård och innebär unika utmaningar som är anknutna till exempel till studerandes oerfarenhet, osäkerhet och ökade behov av handledning. Att skapa en positiv praktikupplevelse kräver särskild uppmärksamhet från lärare och vårdpersonal.

3) Miljön på serviceboende för äldre erbjuder mångsidiga inlärningsupplevelser (B)¹

- För lärare ger serviceboendemiljön möjlighet att undervisa studerande i vårdarbetets grunder, bedömning och kommunikation, som anses vara centrala inlärningsmål i vårdutbildningen.
- Arbetet med studerande ger vårdpersonalen möjlighet att i varierande situationer i vårdarbetet utbilda framtida yrkespersoner inom hälsovården.
- Ur vårdpersonalens perspektiv kan studerandes förståelse för serviceboende för äldre förbättra samarbetet mellan sjukhus och vårdenheter.

4) Samarbetet mellan lärare och vårdpersonal upplevs som meningsfullt (B)¹

- Samarbetet spelar en viktig roll för att skapa positiva upplevelser för lärare som arbetar med studerandehandledning och för vårdpersonal på serviceboenden för äldre.
- Samarbete behövs eftersom vårdpersonalen behöver uppdaterad kunskap om läroplaner för att kunna handleda studerande i situationer där de bäst kan tillämpa sina teoretiska kunskaper i praktiken.
- Genom ett starkt samarbete kan lärare och vårdpersonal tillsammans lösa utmaningar som rör studerandes praktikperioder, till exempel frågor om individuella inlärningsarrangemang.

BAKGRUND

För hälsovårdspersonalen ökar behovet av kompetens inom äldreomsorg på grund av den åldrande befolkningen².Handledning under praktiken är viktig för utbildningen i vårdarbete och för kompetensutvecklingen. Det är viktigt att inlärningsmöjligheterna och handledningspraxis i praktikmiljöerna motsvarar studerandes behov och utbildningens kompetenskrav³. Det finns ett behov av att ytterligare öka uppskattningen, kvaliteten och överensstämmelsen gällande studerandehandledning. Detta kan uppnås genom att stärka samarbetet mellan social- och hälsovårdsvårdsorganisationer och vårdutbildningsorganisationer och genom att inkludera kvalitetsfaktorer för handledd praktik i organisationernas strategier⁴. Genom en tydlig och systematisk styrningsstrategi kan social- och hälsovårdsorganisationer förbättra rekryteringen av studerande som arbetskraft⁵. Detta är särskilt aktuellt inom äldreomsorgen, där det är en utmaning att säkerställa tillgången till kompetent personal och branschens attraktivitet⁶.

*Med serviceboende för äldre avses i detta Evidenstips enheter för stödboende, dygnet runt-boende och gemenskapsboende.

Hurudana erfarenheter har vårdlärare och vårdpersonal av studerandehandledning på serviceboenden för äldre?

MATERIAL OCH METODER

Evidenstipset baseras på en systematisk översikt¹ över kvalitativa studier som publicerades 2022 med syftet att beskriva vårdlärares och vårdpersonalens erfarenheter av att handleda studerande inom vårdarbete på serviceboenden för äldre. Utifrån bestämda kriterier valdes sex studier för översikten. Studierna hade publicerats mellan åren 2001 och 2017 (USA, Australien, Storbritannien, Sverige). I studierna hade intervjuats antingen vårdpersonal på serviceboenden för äldre (n = 4), vårdlärare (n = 1) eller båda (n = 1). Resultaten syntetiserades genom metaaggregering. Tillförlitligheten i resultaten från översikten bedömdes med hjälp av GRADE-CERQual-metoden (Confidence in the Evidence from Reviews of Qualitative research). Bokstaven A står för högsta trovärdighet och bokstaven D.6 för lägsta trovärdighet. Översiktens metodologiska genomförande beskrivs närmare i den ursprungliga publikationen¹. Översiktens kvalitet bedömdes enligt JBI:s verktyg för kritisk bedömning av systematiska översikter.**

SAMMAN- FATTNING

Studerandes närvaro är betydelsefull med tanke på verksamheten på serviceboenden för äldre, och möjligheterna till lärande är mångsidiga. Lärare och vårdpersonal måste emellertid göra en insats för att eleven ska få en lyckad praktikupplevelse, särskilt för att förändra negativa fördomar. Samarbetet mellan lärare och vårdpersonal upplevs som betydelsefullt. Inom äldreomsorgen behövs fler yrkespersoner, vilket ska beaktas vid planeringen av utbildningen och tillhörande praktik. Samarbete mellan praktikplatser och läroanstalter behövs för att säkerställa en bra praktikupplevelse. I bästa fall drar alla nytta av praktikperioden: studerande, lärare och vårdpersonalen på praktikplatsen.

FÖRFATTARE

- 1 **Akbaba-Çinar, Heidi**¹, sjukskötare, högre YH-studerande
 2 **Kiljo, Minna**², hälsovårdare, HvM-studerande
 3 **Lukka, Anni**², sjukskötare, HvM-studerande
 4 **Lumiaho, Hanna-Kaisa**¹, sjukskötare, högre YH-studerande
 5 **Pajuniemi, Maarit**², sjukskötare, HvM-studerande
 6 **Kääriäinen, Maria**², hälsovårdare, HvD, professor
 7 **Elo, Satu**¹, sjukskötare, HvD, docent, överlärare

Redigering: Silja-Elisa Eskolin³, yngre forskare ja Mira Palonen³, äldre forskare

¹Uleåborgs yrkeshögskola, ²Uleåborgs universitet, ³Stiftelsen för vårdforskning sr

ANVÄNDBARHET I FINLAND

Under den yrkeskompetensfrämjande praktiken sker en betydande del av utvecklingen av yrkeskompetensen, kompetensen och arbetslivskompetensen inom social- och hälsovårdsutbildningen. Strukturen och innehållet i den handledda praktiken i Finland regleras av de avtal och avtalsenliga handledningsresurser som utbildnings- och praktikorganisationen är bunden av. Utöver detta finns olika handledande instanser, såsom "Det riksomfattande utvecklingsnätverket för studerandehandledning" och ett nätverk för hälsovårdsutbildning vid yrkeshögskolorna i Finland. Resultaten från översikten kan användas och tillämpas i praktiken inom den finländska social- och hälsovården, särskilt inom serviceboende för äldre. Resultaten kan användas för utveckling och planering av studerandehandledning och för att utveckla samarbetet mellan arbets- och utbildningsorganisationer. .

DEN URSPRUNGLIGA PUBLIKATIONEN

1. **McCloskey R, Keeping-Burke L, Witherspoon R, Cook J, Morris P.** Experiences of faculty and staff nurses working with nursing students during clinical placement in residential aged care facilities: a systematic review of qualitative evidence. *JBI Evidence Synthesis* 20(5), 1176–1208.

**Översiktens kvalitet: 10/10, JBI: Checklist for Systematic Reviews and Research Syntheses.

MUUT KÄYTETYT LÄHDEVIITTEET

2. **World Health Organization.** Health workforce for ageing populations. 2016. <https://cdn.who.int/media/docs/default-source/mca-documents/ageing/health-workforce-ageing-populations.pdf>
3. **Terveysalan harjoittelujen laatusuosituksen ammattikorkeakouluille.** 2020. <https://amkterveysala.files.wordpress.com/2020/04/laatusuositus-2020-julkaisu.pdf>
4. **Jokelainen M.** The elements of effective student nurse mentorship in placement learning environments: Systematic review and Finnish and British mentors' conceptions. University of Eastern Finland. Väitöskirja, 2013. <https://erepo.uef.fi/handle/123456789/12873>
5. **Jokelainen M, Turunen H, Tossavainen K, Jamookeeah D, Coco K.** A systematic review of mentoring nursing students in clinical placements. *Journal of Clinical Nursing* 2011; 20(19-20): 2854–67.
6. **Työterveyslaitos.** Hyvä veto! Henkilöstön saatavuuden ja alan vetovoimaisuuden turvaaminen iäkkäiden palveluissa. PunaMusta Oy, Vantaa, 2023
7. **Lewin S, Booth A, Glenton C, Munthe-Kaas H, Rashidian A, Wainwright M, ym.** Applying GRADE-CERQual to qualitative evidence synthesis findings: introduction to the series. *Implementation Science* 2018; 13(2).